

Det kongelige justis- og beredskapsdepartement

Lovavdelingen

Postboks 8005 Dep

0030 Oslo

Grimstad, 23.01.2019

Høringsvar – endringer i reglene om kildevern i straffeprosessloven og tvisteloven

Stiftelsen stiller seg bak departementets forslag om endring i reglene om pressens kildevern. Stiftelsen understreker imidlertid viktigheten av at eksisterende lovbestemte begrensninger i kildevernet, slik som avvergingsplikten etter straffeloven § 196, presiseres i lovteksten eller forarbeidene.

Stine Sofies Stiftelse arbeider for en barndom uten vold og overgrep gjennom å forebygge og avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn, samt ivareta det voldsutsatte barnet, deres pårørende og etterlatte. Stiftelsens innspill vil derfor avgrenses til de punkter i høringsnotatet som er av betydning for barns rettsikkerhet.

Stiftelsen mener overordnet at et sterkt vern for pressens kilder er av prinsipiell betydning i et samfunn som bygger på demokrati og ytringsfrihet. Et sterkt vern er dessuten en nødvendig forutsetning for en kritisk og samfunnsengasjert presse og for pressens mulighet til å bringe kritikkverdige forhold frem i offentligheten.

Det vises til høringsnotatet punkt 6 «Kildevern – når kan det gjøres unntak fra kildevernet?». Stiftelsen stiller seg i det vesentlige bak departementets vurdering og forslag til endring, som reflekterer en høy terskel for inngrep i kildevernet. Stiftelsen er enig med departementet i at det vil være betenkelig og problematisk å innføre et absolutt kildevern slik flere høringsinstanser har foreslått. Stiftelsen mener imidlertid i likhet med departementet, Kripos og PST at hensynet til kildevernet må balanseres og vektes, slik at forklaringsfritaket ikke gjør et for stort inngrep i andre viktige samfunnsinteresser som avverging og oppklaring av alvorlig kriminalitet.

Stiftelsen har forståelse for at det kan være betenkelig å uttømmende regne opp i lovteksten hvilke samfunnsinteresser eller lovbrudd som er så vesentlige at de kan begrunne forklaringsplikt. I likhet med departementets synspunkter i høringsnotatets punkt 6.5.2, mener stiftelsen at det å begrense bestemmelsens virkeområde til forhåndsbestemte tilfeller kan være uheldig.

Stiftelsen ønsker imidlertid å bemerke at det bør innarbeides en henvisningsnote i straffeloven § 125 tredje ledd første punktum, til de eksisterende lovbestemte

begrensningene i kildevernet. Det må fremgå klart at kildevernet viker for hjelpeplikten etter straffeloven § 287, avvergingsplikten etter straffeloven § 196 og opplysningsplikten etter straffeloven § 226. En slik presisering av gjeldende rett vil gjøre både lovteksten isolert sett og de lovbestemte begrensningene i kildevernet, mer tilgjengelig og pedagogisk.

«Dersom det er strengt nødvendig at de hensyn som begrunner kildevernet viker for annen vesentlig samfunnsinteresse,¹ kan vitnet likevel svare»

¹ Se strl. §§ 196, 226 og 287.

Utover dette har stiftelsen ingen merknader til de foreslåtte endringene, og har tiltro til at lovgiver finner en balansert og fornuftig utforming av reglene om pressens kildevern.

Med vennlig hilsen

Ada Sofie Austegard

Generalsekretær

Stine Sofies Stiftelse

Malin Albrechtsen van der Hagen

Jurist

Stine Sofies Stiftelse